

Voorstel CHI

(college van hoofdingelanden)

Registratienummer
26.0001946

Commissie Bestuur, Middelen & Waterketen
10 juni 2026

Datum behandeling D&H
12 mei 2026

Commissie Water & Infrastructuur
10 juni 2026

Portefeuillehouder
M.A. Leijen

Datum vergadering CHI
24 juni 2026

Agendapunt
6

Onderwerp
De Grote Verbouwing van de waterketen

Voorstel

1. Akkoord te gaan met de start van De Grote Verbouwing van de waterketen en deze richting te geven volgens de vastgestelde visie en de uitgewerkte leidende principes.
2. Akkoord te gaan met het principe om bestaande en toekomstige projecten te bundelen in één uitvoeringskrediet, dit is geen aanvraag voor een uitvoeringskrediet.

Kern van de zaak

Aanleiding

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. We staan voor de uitdaging om grote complexe doelstellingen voor toekomstbestendig waterbeheer te realiseren. In het verleden hebben we eerder te maken gehad met complexe vraagstukken, zoals de Wateropgave, de Wet Open Overheid en het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Voor het waarborgen van schoon water staan we opnieuw voor een complex vraagstuk. In dit vraagstuk nemen we de kennis mee die we eerder hebben opgedaan zoals het aangaan van samenwerkingen, hoe om te gaan met grote investeringen en hoe we ons werk anders kunnen organiseren. Hieruit blijkt dat dat vraagt om een andere manier van werken zodat we tijdig kunnen voldoen aan bestaande en nieuwe wettelijke opgave en de noodzakelijke vernieuwingsopgaven. We moeten adaptief zijn, prioriteren en keuzes maken, ruimte geven aan innovatie en doelmatiger werken. Ook moeten we rekening houden met de druk die ontstaat door de veranderende ruimtelijke ordening zoals de groei van de bevolking en industrie. De inzet van nieuwe niet-gangbare technologieën en een schaarste aan personeel, fysieke ruimte, grondstoffen en marktcapaciteit maakt dat we moeten samenwerken en ons netwerk moeten versterken met andere partijen zoals de andere waterschappen, gemeentes, marktpartijen en overige stakeholders. Met deze andere manier van werken vergroten we de kans om deze maatschappelijke opgave te realiseren.

Dit voorstel geeft de eerste invulling aan de opgave die voor ons ligt. Deze sluit aan bij de eerdere notitie 'De Grote Verbouwing van de waterketen' (25.0010601) die op 19 maart 2025 is voorgelegd waarin we tot een gezamenlijk vertrekpunt zijn gekomen.

De Grote Verbouwing van de waterketen.

Om de zogenaamde 'systeemsprong'¹ te kunnen realiseren starten we met De Grote Verbouwing van de waterketen (DGV). Dit heeft de komende jaren grote invloed op onze assets en zorgt voor een uitbreiding van onze (beheer)werkzaamheden. Het doel en beoogd resultaat van DGV is om te

¹ Een systeemsprong is een grote verandering waarbij een heel systeem (bijvoorbeeld hoe we met water, energie of vervoer omgaan) fundamenteel anders wordt ingericht. Een systeemsprong gebeurt niet in één keer, maar door een lange periode (decennia) van kleine veranderingen, experimenten en nieuwe ideeën die uiteindelijk samen het oude systeem vervangen.

Datum
6 mei 2026

voldoen aan de nieuwe wet- en regelgeving met betrekking tot de taakuitvoering en maatschappelijk relevant te blijven. DGV is met name gericht op:

- de herziening van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater (RSA),
- de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW),
- het opvangen van de effecten door de bevolkingsgroei en nijverheid (RO),
- het Klimaatakkoord en Grondstoffenakkoord zoals vertaald in het door u, op 25 juni 2025, vastgestelde klimaatbeleid 'klimaatneutraal 2035' (K35).

DGV vergt een adaptieve en doelmatige aanpak die start met werkprocessen 'DE TOEKOMST' en 'HET NU' (zie bijlage 1 voor een nadere uitwerking). 'DE TOEKOMST' kijkt vooruit naar hoe watergebruik en -systemen er voorbij 2050 uitzien, terwijl 'HET NU' zich richt op concrete plannen en oplossingen die we vandaag al kennen om aan wetgeving te blijven voldoen in de nabije toekomst. Inzichten uit 'DE TOEKOMST' helpen om huidige keuzes slimmer en toekomstbestendig te maken. Andersom zorgt 'HET NU' ervoor dat die toekomstideeën daadwerkelijk worden toegepast in investeringen en plannen van vandaag zodat de zorgplicht geborgd blijft. Met de uitkomst uit de werkprocessen onderbouwen we de keuzes die we u voorleggen en vullen zo de drie onderdelen:

1. Het investeringsprogramma (zie bijlage 2 voor een kaart van de investeringsprojecten per zuiveringskring en een planning op hoofdlijnen per doel met mijlpalen);
2. Het onderzoeksprogramma (zie bijlage 3 voor een grafische weergave van onderzoeksprojecten geplot in de waterketen), en;
3. De veranderagenda (zie bijlage 3 voor een grafische weergave van veranderingsprojecten geplot in de waterketen).

Bij het onderbouwen van keuzes geeft u ons richting door middel van de visie op de waterketen, die voortkomt uit het MJP 2026-2030 (zie bijlage 4) en de leidende principes. De leidende principes (in bijlage 5 nader toegelicht) komen voort uit vastgesteld beleid waaronder de Deltavisie, het coalitieprogramma 2023-2027 'Water verbindt' en Water en Bodem sturend en zijn:

1. Een aanpasbare inrichting voor de lange termijn.
2. We wentelen niet af.
3. Samenwerken vanaf het begin.
4. Meerwaarde voor ons gebied tegen de laagst mogelijke kosten nastreven.
5. Probeer en leer nieuwe wegen te bewandelen.

DGV geeft houvast voor de omgang van de complexiteit, geeft richting aan welke keuzes gemaakt moeten worden en vergroot de kans om bijvoorbeeld:

- Duurzaam de zorgplicht van de waterketen waar te maken;
 - In te kunnen spelen op veranderingen in de markt;
 - In te kunnen spelen op mogelijke nieuwe wettelijke eisen en/of ambities, en;
 - Aan de voorkant van nieuwe technologische ontwikkelingen te zitten.
- Deze, en andere, kansen zijn verder uitgewerkt in de paragraaf kansen en risico's.

Bestaande en toekomstige projecten bundelen in één uitvoeringskrediet.

Om met maximale wendbaarheid te kunnen sturen op het resultaat van DGV en daar waar mogelijk kansen te vergroten stellen wij voor om, in plaats van met losse uitvoeringskredieten, te werken met één uitvoeringskrediet en daartoe bestaande en toekomstige projecten te bundelen. We nemen dit mee in de integrale afweging bij het MJP 2027-2031, dit is noodzakelijk voor de realisatie van de investeringen in de komende jaren. Onder dit uitvoeringskrediet vallen alle investeringen voor het effect Schoon water behalve instandhouding van de assets waarbij functie en techniek gelijk blijven.

Datum
6 mei 2026

Op hoofdlijnen, en met inachtneming van de eerdergenoemde complexiteit, geven wij hieronder op hoofdlijnen inzicht in de investeringsmaatregelen, in de komende MJP periode, per zuiveringskring (zie bijlage 2):

- **Maatregelen KRW en RSA.**
We werken aan de eerder ingezette verbetering van de waterkwaliteit op Texel door implementatie van de KRW-maatregel in combinatie met een vierde trap op de rwzi Everstekoog. We starten met de voorbereiden van een vierde trap op onze rwzi's op basis van de in Nederlandsche wetgeving te implementeren herziene Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater, medio 2027, en (landelijke) ervaringen en standaardisatie.
- **Maatregelen RO.**
Door groei van bevolking en industrie bereiden we ons voor op het vergroten van de capaciteit van een aantal rwzi's. In combinatie met opgaven zoals een vierde trap en grootschalige vervanging van assets kan een tekort aan fysieke ruimte ontstaan. In dergelijke gevallen is vooraf een ruimtelijke zoektocht noodzakelijk.
- **Maatregelen energieneutraliteit en K35.**
We realiseren eerder ingezette maatregelen, zoals het aanpassen aan beluchtingen en verduurzamen van bedrijfsgebouwen op meerdere rwzi's.

Rapportage en sturing

Over de voortgang van DGV leggen wij verantwoording aan u af via de concernrapportages. Met DGV onderbouwen we een aanvraag voor een volgende tranche. In deze onderbouwing gaan we in op vraagstukken zoals bronaanpak, centralisatie of decentralisatie, toekomstbestendigheid en maakbaarheid. Hierin nemen we mee resultaten en inzichten uit het onderzoeksprogramma en de effecten van de implementatie van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater in Nederlandse wetgeving, verwacht medio 2027. Uit deze onderbouwing volgen keuzes die we aan u voor leggen waarna de door u gemaakte keuzes landen in het investeringsprogramma. Als het huidige krediet niet meer toereikend is vragen we u om een volgende tranche van het uitvoeringskrediet.

We betrekken u bij voortschrijdend inzicht zodat we tijdig de koers die we nu inzetten, de planning of de doelstellingen kunnen bijstellen. Denk hierbij ook aan grote systeemkeuzes, nieuwe bestuurlijke dilemma's en veranderende wet- en regelgeving.

Strategie en beleid

Dit voorstel bouwt voort op onze huidige Deltavisie en het Waterplan 2022-2027. De uitdagingen voor de waterketen, zoals verwoord in de aanleiding van dit voorstel, waren destijds echter nog niet zo scherp en volledig in beeld als nu. En hoewel de maatschappelijke opgave zich nu duidelijker aftekent, vormen de Deltavisie en het Waterplan 2022-2027 een goed fundament. Zo is een aantal leidende principes uit de Deltavisie ook van toepassing op DGV.

De trends en ontwikkelingen die mede aanleiding vormen voor DGV zijn ook terug te vinden in de omgevingsverkenning die voor de Toekomstvisie 2050+ is gedaan. Bij de voorbereiding van dit besluit en tijdens de uitvoering is en wordt steeds nadrukkelijk de afstemming gezocht met de Toekomstvisie 2050+. Ook zal DGV input zijn voor het Waterplan 2028-2033.

Eerdere bestuursbesluiten

19/03/2025 (CHI) Bestuurlijke notitie 'De Grote Verbouwing van de waterketen' (25.0010601)
25/06/2025 (CHI) Meerjarenperspectief 2026-2030 (25.0445117)

Kansen en risico's

Kansen indien u instemt met dit voorstel:

- Ontstaat er efficiency door toepassing van één uitvoeringskrediet; mee- en tegenvallers van afzonderlijke projecten kunnen binnen het investeringsprogramma opgevangen worden.
- Is er binnen de organisatie duurzame aandacht voor de zorgplicht van de waterketen inclusief een adaptieve aanpak om veranderingen op te kunnen vangen.
- Zijn we in staat in te kunnen spelen op veranderingen in de markt en eenvoudiger samen te kunnen werken met collega waterschappen, gemeentes, marktpartijen en overige stakeholders. Alle waterschappen binnen Nederland hebben dezelfde doelstellingen en zullen een beroep gaan doen op de markt. Omdat de opgave heel groot is, geeft de adaptieve en doelmatige aanpak de kans om het knelpunt tussen vraag en aanbod te verkleinen en de kans op het halen van wettelijke deadlines te vergroten.
- De lange termijn doelstellingen voor het effect Schoon water zijn nog niet allemaal bekend. Zo is nog niet alle wet- en regelgeving definitief. Er bestaat ook altijd een kans dat er vóór 2050 nieuwe wettelijke eisen en/of ambities bij komen, waardoor de opgave mogelijk verandert (bijvoorbeeld de Cyberbeveiligingswet en Wet weerbaarheid kritieke entiteiten met als doel het verhogen van de fysieke en digitale weerbaarheid). Met deze aanpak wordt de kans vergroot om hier zo goed mogelijk op in te spelen.
- De technologie is volop in ontwikkeling. Met de huidige technologische kennis kan nog niet volledig voldaan worden aan de toekomstige doelstellingen. De snelheid van technologische ontwikkelingen is een belangrijke onzekerheid. Met deze aanpak vergroten we de kans om aan de voorkant van de technologische ontwikkeling te zitten en hier de vruchten van te plukken.
- In lijn met de Toekomstvisie 2050+ evalueren en ontwikkelen we de positie van de afvalwaterketen binnen toekomstige systemen. Hierdoor blijven we maatschappelijk relevant en houden we een actieve rol in de regionale samenwerkingen.

Risico's indien u instemt met dit voorstel:

- Met DGV vergroot de kans aanzienlijk dat we aan toekomstige wettelijke eisen voldoen. We werken en nemen moedige besluiten in een situatie van onzekerheid voor de toekomstige doelstellingen van het effect Schoon water, de ontwikkeling van technologie, de marktcapaciteit en onze mogelijk veranderende rol. Bij instemming met dit voorstel werken we niet langer met losse projecten, maar met een integrale en adaptieve aanpak. Met deze andere manier van werken vergroten we de kans om deze maatschappelijke opgave op een zo effectief mogelijke manier te realiseren.

Risico's indien u niet instemt met dit voorstel:

- Als u niet instemt is het risico aanzienlijk dat we in de toekomst niet kunnen voldoen aan de zorgplicht/wetgeving. DGV kan dan niet op deze integrale en adaptieve manier van werken worden aangepakt. Ad hoc beslissingen per losse projecten leiden tot niet optimale oplossingen omdat deze onderling onvoldoende afgestemd zijn en leid tot een onnodig zwaardere belasting van onze organisatie en de markt. Dit leidt ook tot langere besluitvorming én een zwaardere belasting van het bestuurlijk proces en de ambtelijke organisatie omdat voor elk project afzonderlijke (krediet) besluitvorming noodzakelijk is.

Financiële consequenties

In deze financiële paragraaf geven we een doorkijk naar de financiële gevolgen van DGV welke worden meegenomen in de integrale afweging bij het MJP 2027-2031. Bij het MJP 2027-2031 wordt een apart krediet voorstel toegevoegd.

Investerings

Ten opzichte van het MJP 2026-2031 heeft DGV voor de jaren 2026 t/m 2030 € 13,7 miljoen extra investeringen nodig. De totale investeringen voor DGV in de jaren 2026 tot en met 2031 bedragen € 126,6,0 miljoen voor fasering, zie onderstaande tabel.

Investerings	Prognose	Meerjarenperspectief 2027-2031					Totaal investeringen	Krediet		
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2026 - 2031	Toe-gekend	Aan-vullend	Totaal
Maatregelen RSA en KRW	0,7	3,1	12,0	19,5	2,0	4,0	41,2	1,3	54,0	55,3
Maatregelen RO	0,3	3,8	7,8	2,7	9,0	12,0	35,6	15,0	20,0	35,0
Maatregelen K35	4,1	19,5	16,7	8,3	1,3	0	49,8	46,4	5,0	51,4
Totaal	5,1	26,3	36,4	30,5	12,3	16,0	126,6	62,7	79,0	141,7
Vershil t.o.v. MJP 2026-2030 (13,7)	-10,4	5,0	19,3	-11,4	11,2					

Dit is de eerste inzicht van een ingeschatte investeringsportefeuille van € 1,0 tot € 1,5 miljard tot 2045 (bron MJP 2026-2030).

Een concretisering van deze bedragen vindt u in bijlage 2, waarin we op een kaart weergeven per zuiveringskring, welke projecten we in het investeringsprogramma opnemen en een planning op hoofdlijnen per doel met mijlpalen. Hierbij maken we onderscheid tussen:

- Projecten die afgerond worden in de MJP periode, en
- Projecten die worden opgestart in de MJP periode.

We onderzoeken de mogelijkheden voor het aanvragen van subsidies en bijdragen van derden. Mogelijk kan dit oplopen tot significante bedragen. In elk komend MJP worden de inzichten geactualiseerd en subsidie opgenomen als we zekerheid hebben. Als subsidie niet begroot is, maar wel gerealiseerd wordt, dan leidt dit tot lagere (netto) investeringen in het jaar. Hierover wordt u via de concernrapportages geïnformeerd.

Exploitatiekosten

De exploitatiekosten voor De Grote Verbouwing bestaan uit onderzoekskosten, advieskosten, contributies in samenwerkingsverbanden (zoals bijvoorbeeld Verdygo). De kosten zijn € 0,7 miljoen per jaar en deze zijn reeds opgenomen in het MJP 2026-2030 dit leidt dus niet tot wijzigingen in het MJP 2027-2031. .

Personele kosten

In voorgaande jaren is capaciteit toegekend voor onder andere de investeringen die noodzakelijk zijn voor DGV. Nu blijkt dat voor het opstarten en inrichten van DGV, de ontwikkeling van landelijke standaarden en de uitvoering van nieuwe opgaven zoals RSA extra capaciteit nodig is. Omdat de exacte omvang en ontwikkeling van de opgave nog onzeker is, starten we in 2026 met kwartiermakers en een beperkte groei voor DGV. Dit vangen we op binnen de bestaande formatie.

Met de huidige inzichten is de verwachting dat we structureel groeien vanaf 2027 naar 16 fte extra capaciteit HHNK breed in 2028. Dit kunnen we niet opvangen binnen de huidige formatie. Ook

Datum
6 mei 2026

worden de inhuurkosten structureel hoger voor DGV. Het gaat om een totale toename vanaf 2027 met een bandbreedte tussen € 1,5 en € 2,5 miljoen tot eind 2028. Dit wordt meegenomen in de integrale afweging bij het MJP 2027-2031. Over de verdere ontwikkeling na 2028 verwachten wij concreet te kunnen worden na de kwartiermakers fase.

Communicatie- en participatieaspecten

Om de transitie naar toekomstbestendige rioolwaterzuiveringen in 2050 succesvol te realiseren, zetten we in op gerichte, heldere, tijdige en herkenbare communicatie naar interne en externe betrokkenen, zoals ketenpartners, gemeenten, bedrijven en inwoners. Daarbij maken we complexe technische onderwerpen begrijpelijk en benadrukken we de maatschappelijke waarde, zoals: verbeterde waterkwaliteit, klimaatbestendigheid, energie-efficiëntie en circulariteit. We zoeken de samenwerking met onder andere de Toekomstvisie 2050+ en KRW.

De Omgevingswet vraagt van ons om participatie vorm te geven en toe te passen. In het [Participatiebeleid](#) is vastgelegd hoe we dit vormgeven en wat de aanleiding kan zijn tot een participatietraject. In DGV is participatie vast onderdeel van het ontwikkel- en besluitvormingsproces. We zetten passende participatievormen in om expertise intern of vanuit de omgeving vroegtijdig te benutten, risico's en kansen signaleren en het draagvlak voor de gekozen aanpak te bevorderen. De input uit deze participatieactiviteiten nemen we zichtbaar mee in het besluitvormingsproces en koppelen dit terug, zodat betrokkenen weten wat er met hun inbreng is gedaan.

Publieksvoorzieningen

Geen.

Overige consequenties en vervolg

Geen.

Bijlagen

1. De Grote Verbouwing van de waterketen (aangehecht)
2. Kaart, mijlpalen en planning investeringsprogramma (aangehecht)
3. Overzicht onderzoeksprogramma en veranderagenda (aangehecht)
4. Tekst van het effect Schoon Water in het MJP 2026-2030 (aangehecht)
5. Leidende principes (aangehecht)
6. CHI-besluitdocument (26.0370641)

College van dijkgraaf en hoogheemraden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de voorzitter,

ir. R.P.G. Bosma

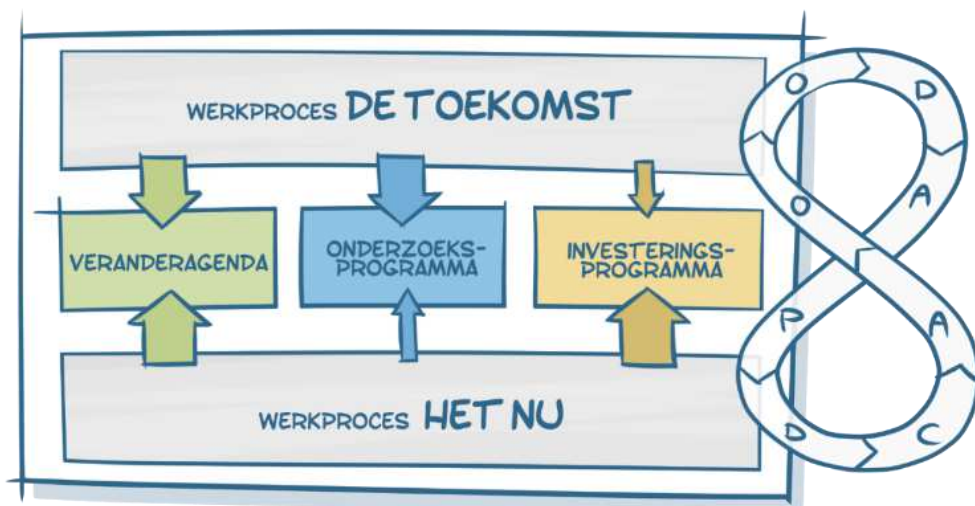
Bijlage 1: De Grote Verbouwing van de waterketen

De Grote Verbouwing van de waterketen (DGV) is een adaptieve en doelmatige aanpak om ook in de toekomst te voldoen aan de wettelijke eisen en regels en maatschappelijk relevant te blijven. Deze adaptieve en doelmatige aanpak geeft houvast voor omgang met de complexiteit en geeft richting aan welke keuzes we moeten maken.

Deze aanpak leidt tot drie onderdelen: een **investeringsprogramma**, een **onderzoeksprogramma** en een **veranderagenda**. Hierin is de visie die voortkomt uit het MJP 2026-2030 en de leidende principes die voortkomen uit vastgesteld beleid uit waaronder de Deltavisie, het coalitieprogramma 2023-2027 'Water verbindt' en Water en Bodem sturend. In bovenstaande figuur wordt de werking van de DGV weergegeven.

De drie onderdelen worden gevuld met maatregelen die voortkomen uit twee werkprocessen die verbonden zijn: DE TOEKOMST en HET NU. In onderstaande figuur wordt dit schematische weergegeven.

DE TOEKOMST

Dit werkproces vertaalt toekomstige ontwikkelingen naar gevolgen voor de huidige manier van werken en organiseren in onze waterketen. Door de Toekomstvisie 2050+ met deskundigen uit de keten te vertalen naar de waterketen doen we inzichten op over het gebruik van water in 2050+ en welke ontwerpen van de waterketen hierbij kunnen passen. Deze inzichten bieden de basis voor projecten en onderzoeken die terechtkomen als maatregelen in met name het onderzoeksprogramma en de veranderagenda. Ook gebruiken we deze inzichten om de visie op de waterketen opnieuw tegen het licht te houden en te bepalen of deze visie nog voldoende rekening houdt met een veranderende toekomst. Daarmee zijn ook huidige investeringen toekomstbestendig.

HET NU

Met dit werkproces werken we aan een strategisch plan waarbij met bekende oplossingen richting doelen wordt gewerkt. We onderzoeken vraagstukken als bronaanpak, centralisatie of decentralisatie met bekende technologieën en manieren van werken en organiseren. Bovendien moet verder van te voren duidelijk worden wanneer bepalende beslismomenten zijn waar de toekomst kan worden meegenomen. Hier sluit het werkproces DE TOEKOMST op aan. Vanuit het werkproces HET NU wordt met name het investeringsprogramma gevuld. Dit gaat om alle investeringsmaatregelen om, naast de instandhouding van de assets, ook te gaan voldoen aan op ons af komende wettelijke eisen en ambities.

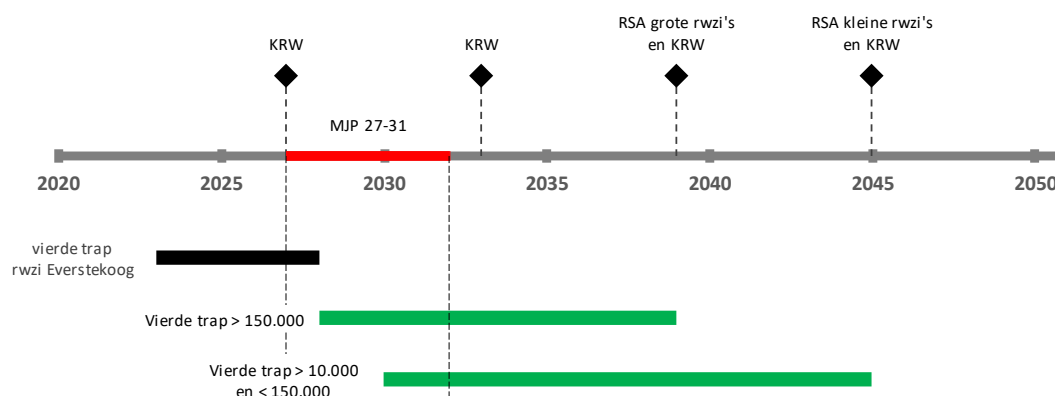

Bijlage 2: Kaart, mijlpalen en planning investeringsprogramma

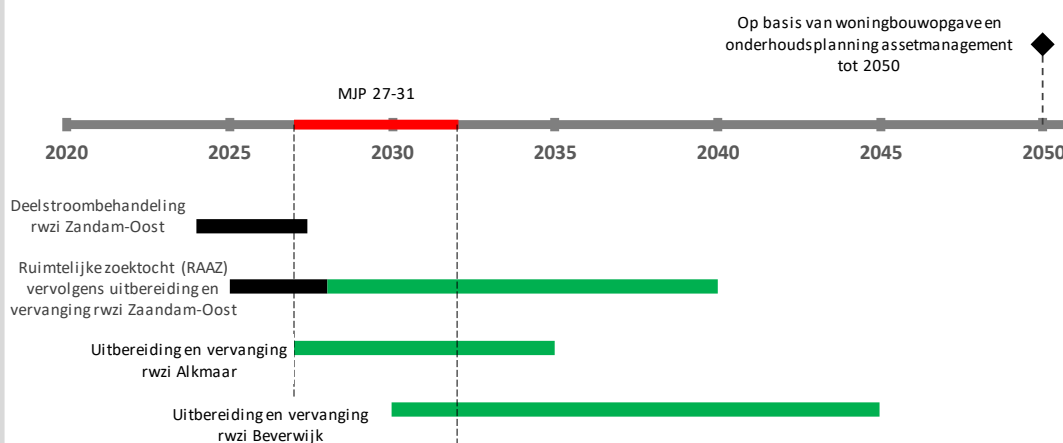

RSA en KRW mijlpalen en planning investeringsmaatregelen

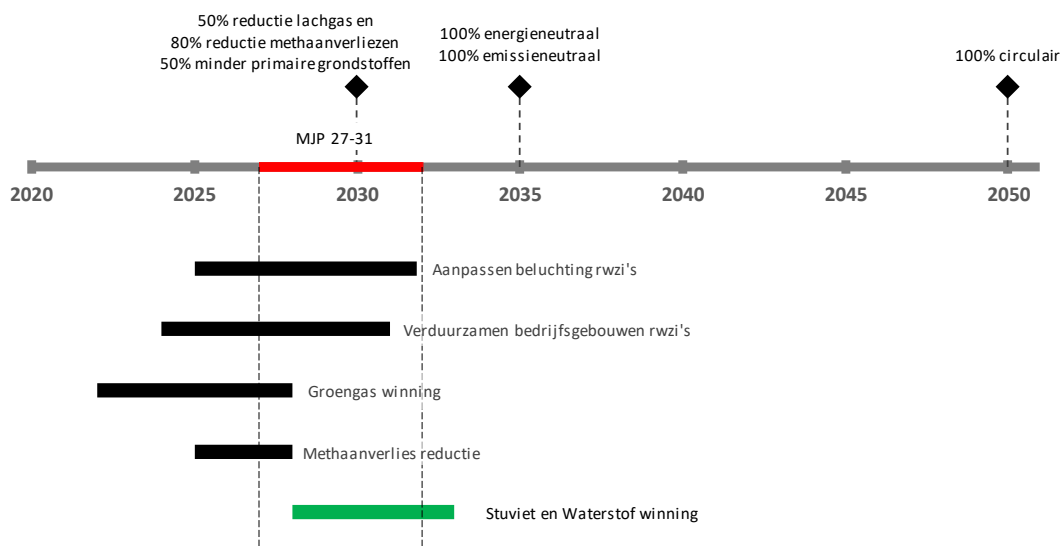

RO mijlpalen en planning investeringsmaatregelen

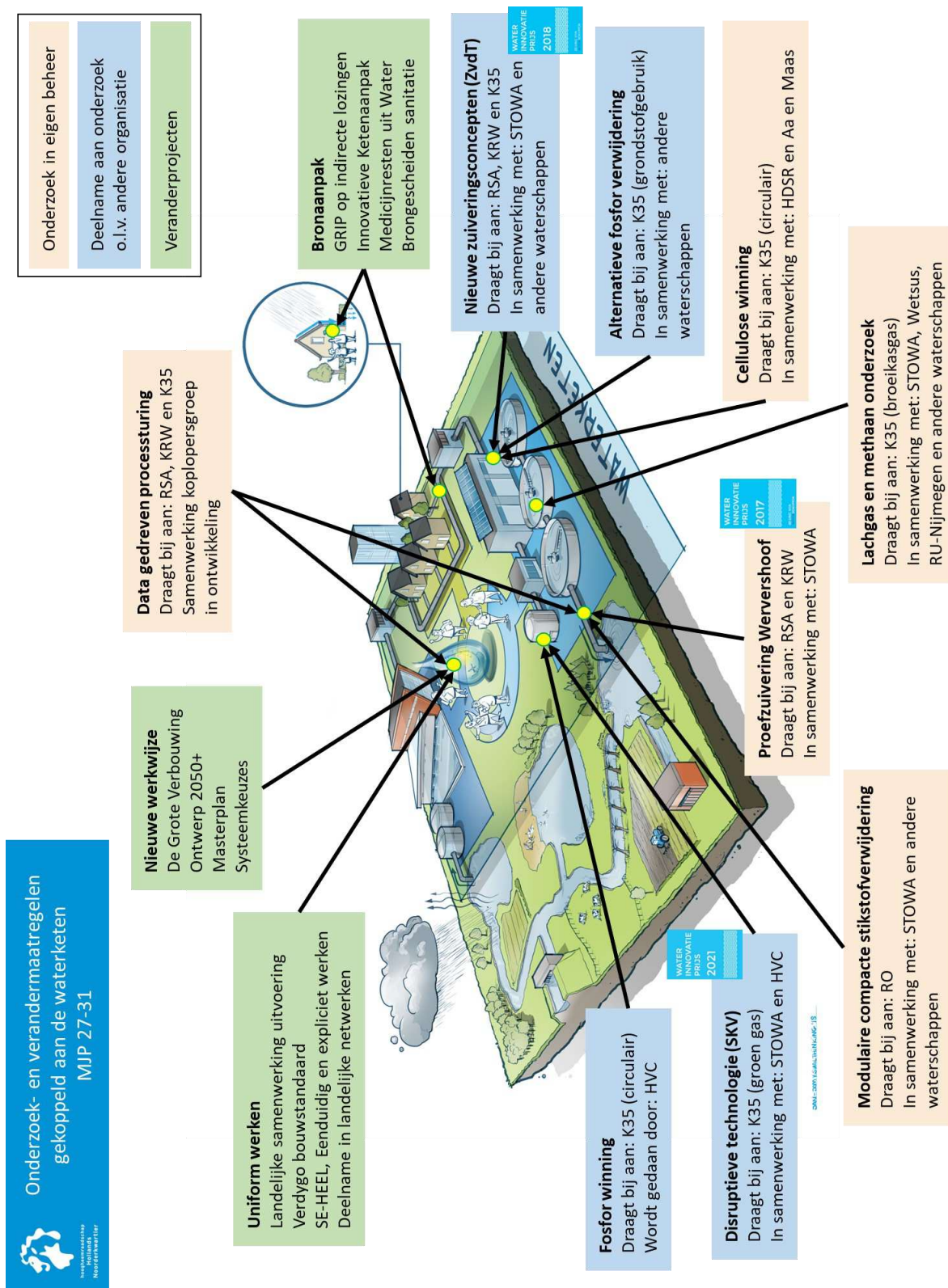

K35 mijlpalen en planning investeringsmaatregelen

Bijlage 3: Overzicht onderzoeksprogramma en veranderagenda

Datum
6 mei 2026

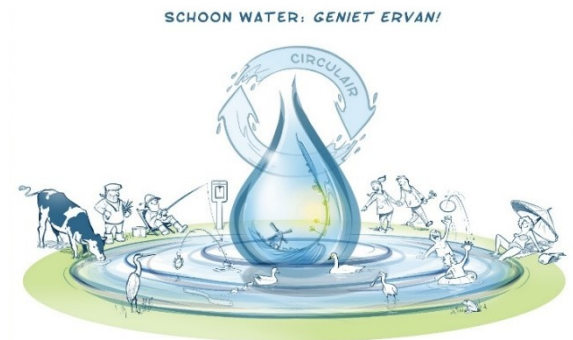

Bijlage 4: Tekst van het effect Schoon Water in het MJP 2026-2030

Met het effect Schoon water dragen we bij aan de volksgezondheid en leefbaarheid van ons gebied. Het door inwoners en bedrijven geproduceerde en door de gemeenten ingezamelde afvalwater zuiveren we op een zo duurzaam en circulair mogelijke wijze.

Binnen dit effect werken we aan de volgende resultaten:

- De bedrijfsvoering is toekomstbestendig.
- We realiseren een systeemsprong in de waterketen.
- We leveren in samenwerking een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de omgeving.
- We werken aan een klimaatneutrale waterketen.

Klimaatverandering, ruimtelijke ontwikkelingen, veranderende wet- en regelgeving en een assertievere maatschappij hebben impact op het effect Schoon Water. Door de groei van de bevolking en industrie ontstaan grotere afvalwatervolumes van een andere samenstelling. De druk op de ruimte neemt daardoor toe. Door nieuwe of aangepaste wetgeving worden de kwaliteitsnormen aangescherpt. Burgers en bedrijven hebben hoge verwachtingen over hoe wij ons werk doen. Daarnaast leven wij wet- en regelgeving na, zijn transparant en duidelijk en beantwoorden we vragen snel en adequaat. We transformeren daarom de rioolwaterzuiveringsinstallaties van afvalverwerkingsinstallaties naar energie- en grondstoffenfabrieken. Daarnaast moeten we in de nabije toekomst het afvalwater intensiever zuiveren en microverontreinigingen uit het afvalwater verwijderen. Om te kunnen voldoen aan de nieuwe eisen voor het zuiveren van afvalwater moeten we meer doen dan alleen het optimaliseren van de huidige installaties; er zijn grote aanpassingen in het afvalwaterketensysteem nodig. Hiervoor is een systeemsprong noodzakelijk naar nieuwe manieren van zuiveringen en samenwerking met partners en we pakken dit aan in wat wij noemen 'De Grote Verbouwing van de Waterketen'. Hiervoor zijn ten minste een onderzoeks- en investeringsprogramma en een veranderagenda voor de organisatie nodig. In de tussentijd draait de wereld door en moeten onze installaties 24/7 presteren. Bij onderhoud en aanpassingen aan de installaties kiezen we voor de best beschikbare, meest klimaatneutrale en circulaire technieken, waarbij we rekening houden met de keuzes die we maken ten aanzien van de Grote Verbouwing van de Waterketen. Het principe "wat er niet inkomt hoeft er ook niet uit" wordt steeds belangrijker. Daarom versterken we onze samenwerking met partners en bedrijven in de afvalwaterketen. Data is één van onze assets en een belangrijk sturingsinstrument voor een toekomstbestendige afvalwaterketen. Met innovatieve informatievoorziening zorgen we voor effectief onderhoud, een doelmatige samenwerking en een goede basis voor nieuwe manieren van zuiveren. Al deze uitdagingen kunnen en willen we niet alleen aangaan. We werken daarom samen en in afstemming met onze waterketenpartners en met kennisinstituten en bedrijven aan een doelmatige waterketen.

Onze bedrijfsvoering is toekomstbestendig, dus betrouwbaar en stabiel, maar ook flexibel genoeg om te kunnen inspelen op technologische ontwikkelingen en veranderingen in de omgeving. Om hierop te kunnen anticiperen en mee te bewegen met de maatschappij, werken we aan een blijvend veerkrachtige en flexibele organisatie die bereid is durf te tonen en keuzes te maken in periodes van onzekerheid. Om de opgave nu en in de toekomst maakbaar te houden benutten we de landelijke afstemming van vraag en capaciteit van de markt.

Bijlage 5: Leidende principes

1. Een aanpasbare inrichting voor de lange termijn.

Terwijl 'de winkel altijd openblijft' (zorgplicht) spelen we in op de toekomst vanuit een risicogerichte benadering, ook tijdens calamiteiten en ombouw. Daarmee streven we naar een systeemontwerp dat adaptief inspeelt op de toekomst (modulair, circulair, gestandaardiseerd). Tegelijkertijd stellen we cruciale (grond)posities vooraf veilig.

2. We wentelen niet af.

We wentelen niet af op andere partijen, volgende generaties en/of andere gebieden. Dat doen we door maximaal, met energie en ambitie, in te zetten op het behalen van de doelen. Bronaanpak heeft daarbij de voorkeur boven zuiveren in het besef dat we niet zonder zuivering kunnen. We blijven zelf regie voeren over kritieke stromen. Tegelijkertijd krijgen derden ruimte voor het zelf zuiveren als onderdeel van de bronaanpak en/of innovatie onder strikte handhaving. Uiteraard sturen we daarbij op maatschappelijk aanvaardbare kosten en haalbaarheid.

3. Samenwerken vanaf het begin.

Schoon water is een gezamenlijke maatschappelijke opgave, waaraan zowel de overheid als bedrijven en burgers een bijdrage leveren. Daarom werken we open, transparant en nieuwsgierig samen met gemeenten, drinkwaterbedrijf, provincie, omgevingsdiensten, bedrijven en collega Waterschappen. Wij trekken met andere waterschappen op om tot een reële aanpak te komen en wisselen actief de leerpunten met elkaar uit. Wij evalueren de aanpak periodiek en passen deze waar nodig aan en we dragen de uitkomst actief naar buiten toe. We dragen zorg voor het tijdig en expliciet benoemen van de zorgen, onzekerheden en onmogelijkheden, zowel nationaal als Europees.

4. Meerwaarde voor ons gebied tegen de laagst mogelijke kosten nastreven.

We zetten in op duurzaam gebruik en hoogwaardig hergebruik, waarbij we het huidige systeem integraal benaderen en eerder gebruikte uitgangspunten ter discussie durven stellen. We kijken voorbij de grenzen van onze wettelijke taak, om andere partijen bewust en verantwoordelijk te maken.

5. Probeer en leer nieuwe wegen te bewandelen.

We beginnen klein (passend bij de risico's en context), nemen mensen mee, leren samen en zetten door. We zetten in op noodzakelijke innovatie in de wetenschap dat het niet alles oplost voor de opgave. We kiezen hierin positie in de kopgroep van Waterschappen (dus niet alleen voorop, maar zeker niet afwachtend op de achterbank).